

KÉPI DIAGNOSZTIKA A REUMATOLÓGIÁBAN

Dr. Dulic Sonja egyetemi tanársegéd
SZTE Reumatológiai és Immunológiai Klinika

SPECIFIKUS MÓDSZEREK

Szisztémás autoimmun betegségek articularis és extraarticularis manifesztációinak tünet orinetált és/vagy betegségaktivitás felmérése .

Kapillármikroszkópia

Ízületi folyadék vizsgálata

SPECIFIKUS KÉPALKOTÁSI MÓDSZEREK

1. Kapillármikroszkópia

Indikáció: Raynaud phenomenon

Karakterisztikus eltérések: Óriáskapilláris
Bokorszerű kapillárisok
Tócsaszerű bevezések
Hypo – avascularizált területek

Betegségek: Scleroderma, Dermatomyositis

Raynaud phenomenon

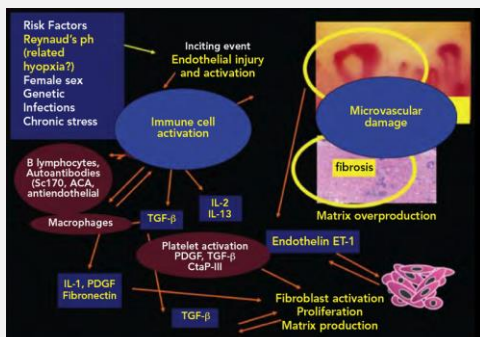
Scleroderma első jele lehet

Szimmetrikus

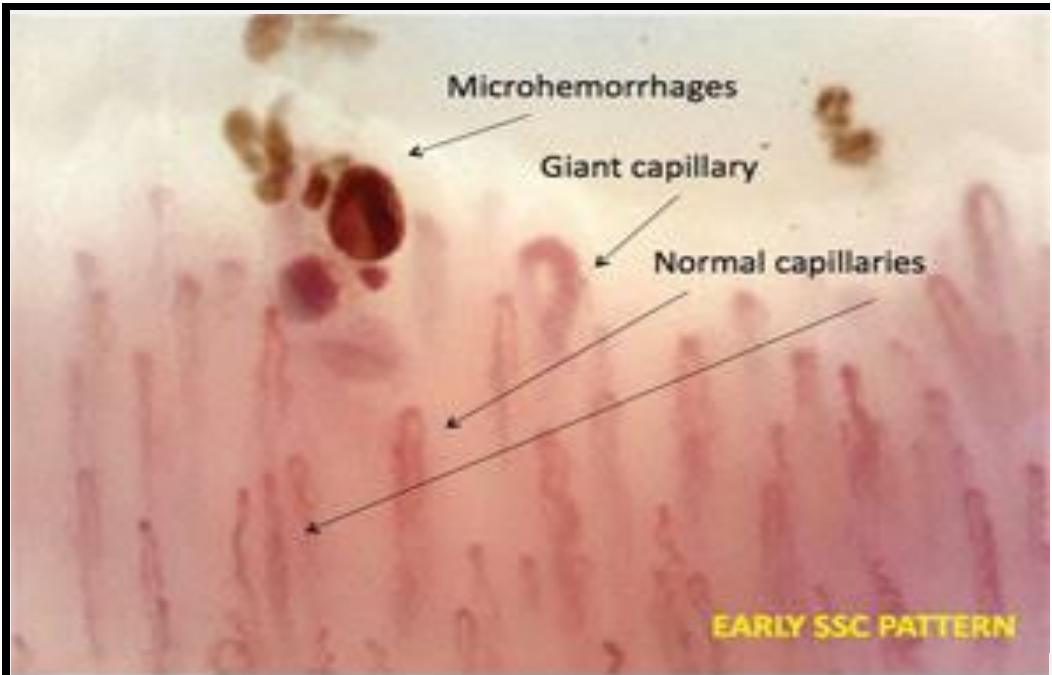
Provokáló tényezők hatására romlik

hideg

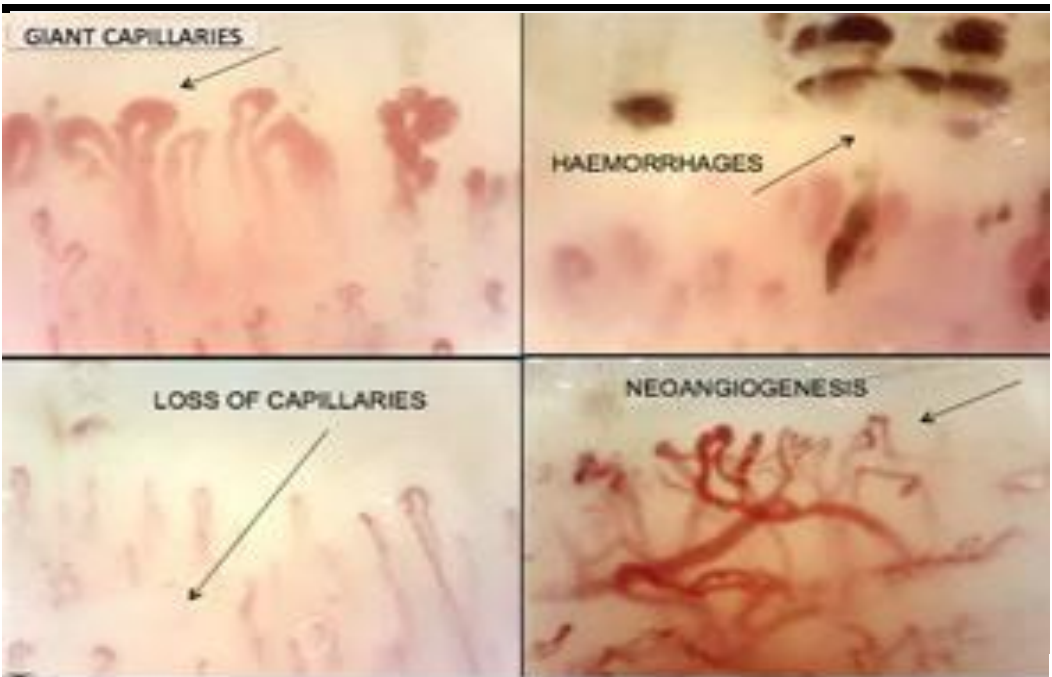
stressz

Capillaroscopy a Safe and Direct Method for SSc Diagnosis
June 13, 2011 • By Maurizio Cutolo, MD ACR Open J.

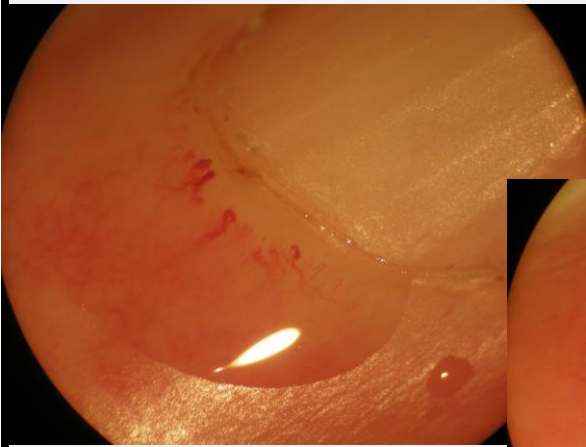

Capillaroscopy a Safe and Direct Method for SSc Diagnosis June 13, 2011 • By Maurizio Cutolo, MD ACR Open J.

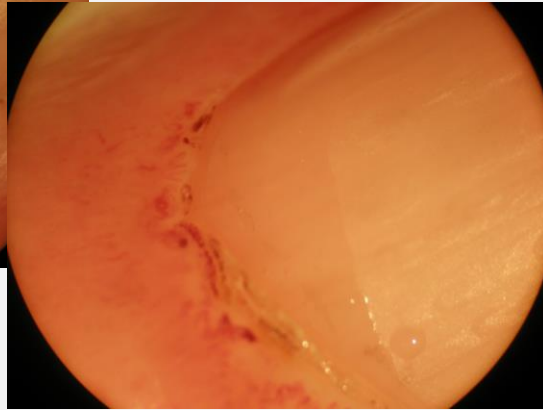

Capillaroscopy a Safe and Direct Method for SSc Diagnosis June 13, 2011 • By Maurizio Cutolo, MD ACR Open J.

Dezorganizált kapilláris mintázat

Avascularis területek,
Óriáskapillárisok
Extravasatum

SPECIFIKUS KÉPALKOTÁSI MÓDSZEREK

2. Ízületi folyadék vizsgálata

Indikáció: Pungabilis mennyiségű ízületi folyadék

Karakterisztikus eltérések:

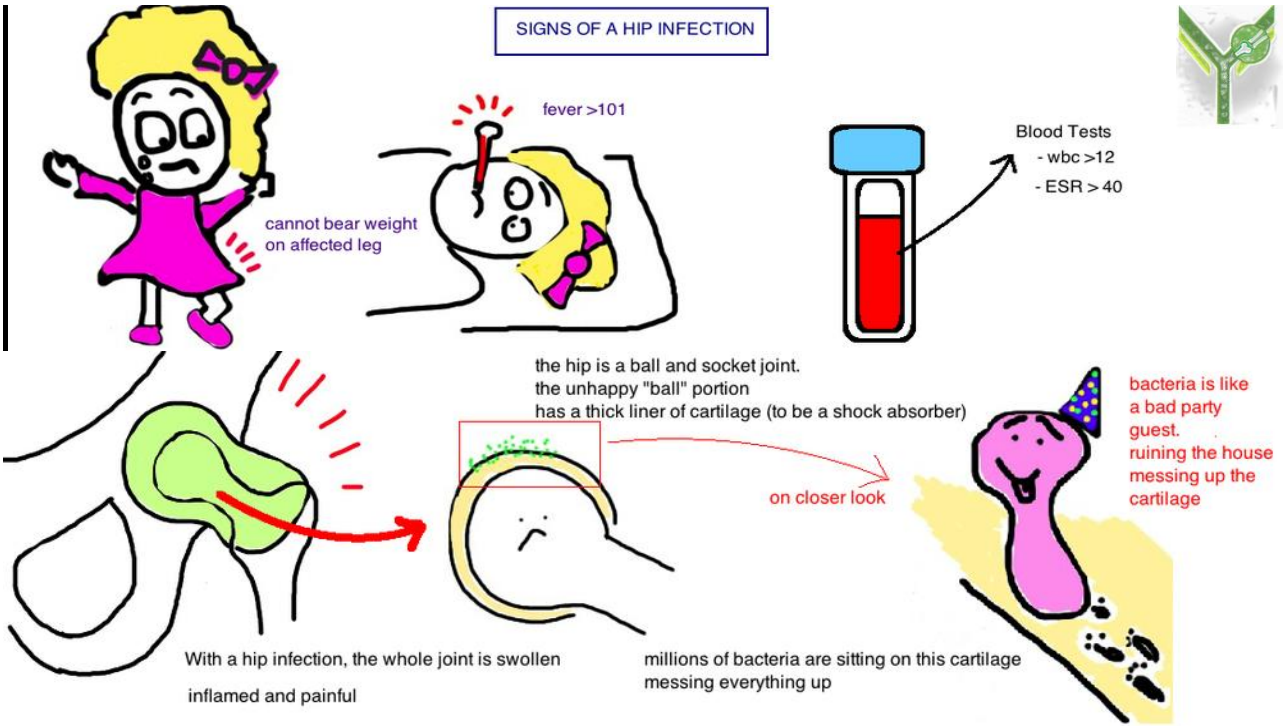
Szín: szalmasárga /zavaros/ véresen festenyzett/

Sejtösszetétel

Tenyésztés

Betegségek: Infekció asszociált/ Egyéb szisztémás betegséghez
asszociált

Septicus arthritis

Synovial Fluid Color and Clarity

Synovial Fluid Analysis

	WBC/mm ³	Color	Viscosity
Normal	< 150	Colorless/Straw	High
Noninflammatory	< 3,000	Straw/Yellow	High
Inflammatory	> 3,000	Yellow	Low
Septic (purulent)	> 50,000	Pus/Mixed	Mixed
Hemorrhagic	Similar to blood	Red	Low

KONVENCIONÁLIS

1. Rtg - mellkas rtg

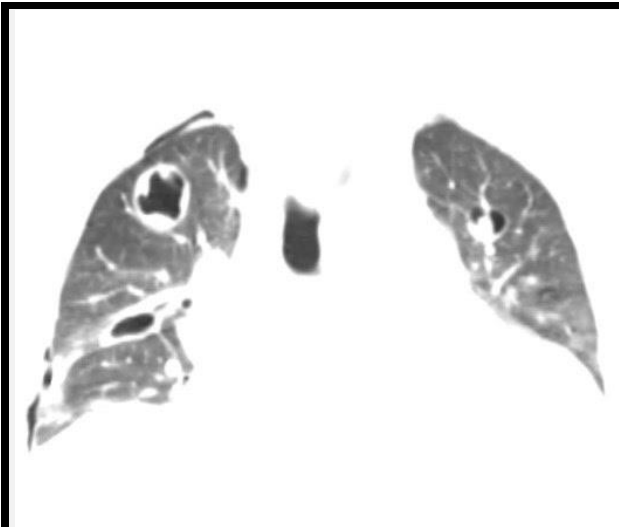
Indikáció:

Szűrés – TBC (biológiai th. előtt/alatt)

Betegség aktivitás / károsodás felmérés

Tünet orientált

Karakterisztikus eltérések: beszűrődés
TBC-s caverna
fibrosis
shrinking lung – kis tüdőterf.

13 mm legnagyobb vastagságú folyadékgyülem látszik, mely a 10-es szegmentumot, a bal oldali közel 25 mm-es folyadékgyülem pedig a teljes alsó lebenyt összenyomja

Intrapulmonalis tályogok, melyekben helyenként folyadéknívók, helyenként gomba golyóra gyanús lágyrésztérések látszanak

KONVENCIONÁLIS

1. Rtg – mellkas rtg

Betegségek:

Scleroderma – fibrosis (első 5 év!)

Sjögren sy – IS beszűródés

SLE – pleuritis, shrinking lung, haemorrh. alveolitis (CT!)

RA – nodularis elváltozások

GPA – cavernosus eltérések, fix infiltrációk (dg-kor kell)

KONVENCIONÁLIS

2. UH – hasi UH

Indikáció: Tünet orientált

Betegség aktivitás / állapotfelmérés

Karakterisztikus eltérések : ascites – SLE

hepato/spleno/lymph megalia. SLE, PSS, SS

periportalis infiltr. – autoimm. hepatitis SLE-ben

nephrocalcinosis - hypoK, hyperCl dist. renalis acidosis - SS

KONVENCIONÁLIS

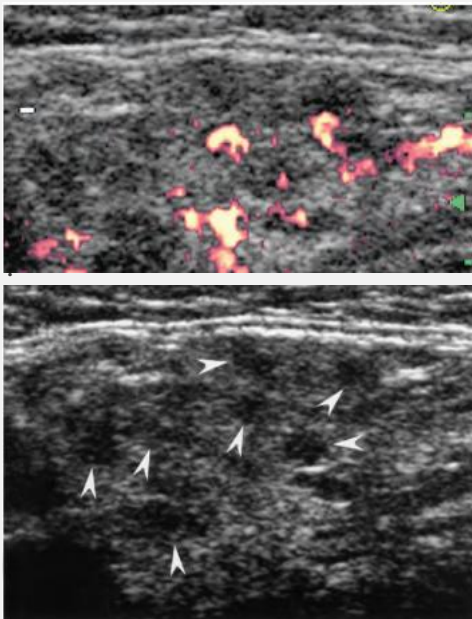
2. UH– nyálmirigy UH

Indikáció: lymphoma susp. -SS

silalolith – közvetett jelek /direkt jelek - SS

Karakterisztikus eltérések: utcakövezet szerű nyálmirigy rajzolat
hangárnyék

MALT lymphoma

Sialolithiasis

KONVENCIONÁLIS

2. UH– szív UH

Indikáció: PAH mérés – becsült – **Scleroderma, MCTD, SLE**

Karakterisztikus eltérések: Jobb szívfél eltérései

(JK hypertrophya, tricuspidalis insuff., septum devitatio – bal szívfél felé = D jel, TAPSE: „jobb kamrai ejekciós frakció”)

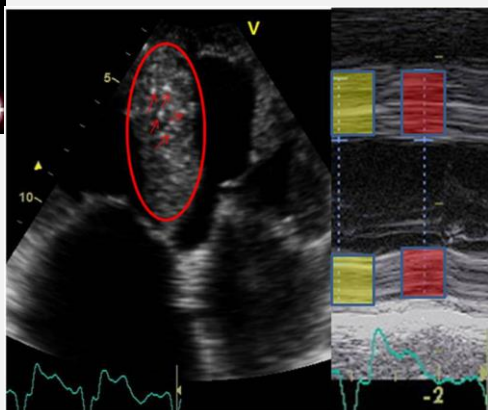
Pericarditis SLE

Amyloidosis susp. – sparkling jelenség, longitudinalis strain reductio

PAH – D-jel Scleroderma

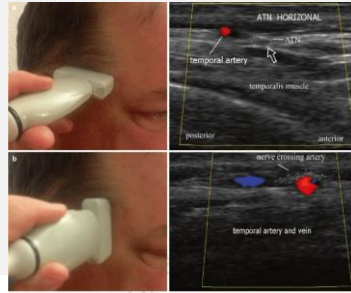

Amyloidosis – sparkling jelenség – SLE-ben

KONVENCIONÁLIS

2. UH– a. temporalis UH

Indikáció: GCA – giant cell arteritis gyanú esetén – fejfájás, ceruzavastagságú a. temporalis, fejbőrfájdalom, laborjelek ... stb.

Karakterisztikus jel: „halo jel” – a. temporalis esetén 2-4 hét múlva eltűnik, a. axillaris, a. carotis esetén tovább fennmarad.

Biopsiat kiválthatja: „TABUL study” : szenzitivitás: 39%   54%
(TAB vs UH)   specificitás: 100%   81%

KONVENCIONÁLIS

2. UH– izom UH

Indikáció: myositisek PMR diff.dg
biopsia pontos helyének megválasztása

Karakterisztikus jel: „habos izomsejtek” – oedema
(Pontosabb lenne az MRI)

KONVENCIONÁLIS

3. CT – mellkas CT

Indikáció: tünet és/vagy betegségaktivitás/ th. hatékonyság felmérés

Pl.: **fibrosis** – irreverzibilis (de: ha kiterjedése biztosan nőtt – aktivitás lehet) vs **alveolitis** (ground glass opacity – tejüveghomály) – aktivitás

Betegségek és karakterisztikus eltéréseik:

GPA – granulomák, fix infiltrátumok

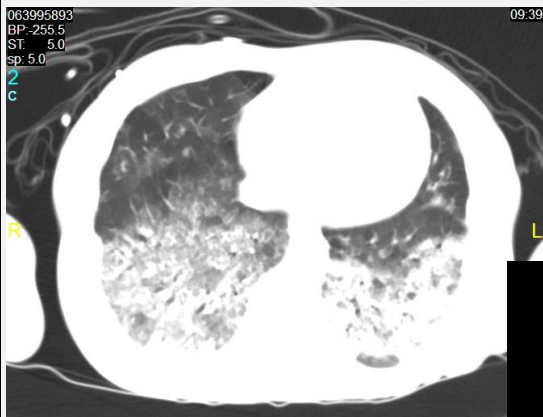
Scleroderma – fibrosis

SLE, MPA – haemorrhagias alveolitis

SS – LIP (dg. – biopsiával)

(LIP: Ly-s Interstitialis Pneumonitis)

Haemorrhagias alveolitis –MPA

Fibrosis – Scleroderma

KONVENCIONÁLIS

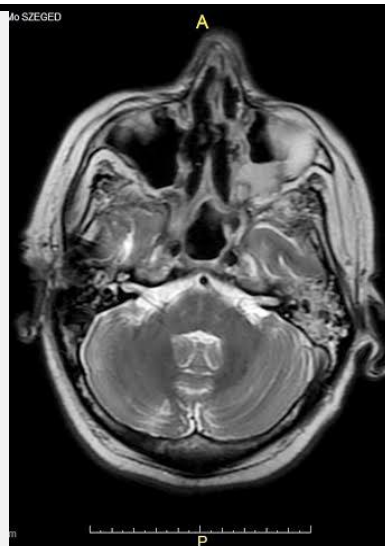
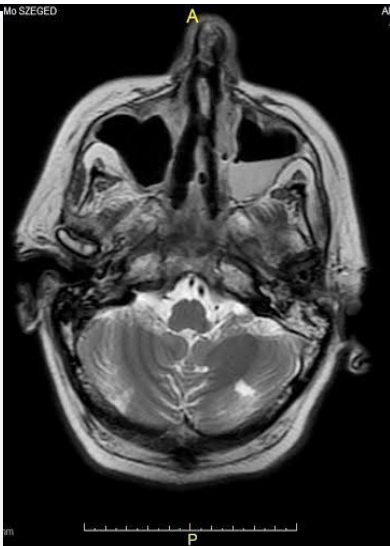
4. MR – koponya MR

Indikáció: **tünet** és/vagy betegségaktivitás/ th. hatékonyság felmérés

Karakterisztikus eltérések:

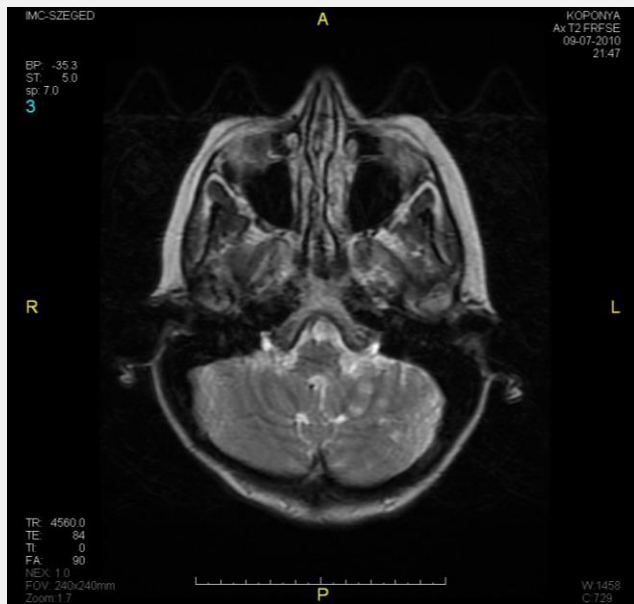
Infarctusok – antiphospholipid sy (primer / secunder)

Gyulladásos eltérések / csont destructio – GPA

Sinus sphenoidalis I.d.: gyulladás jelei láthatók + levegőzárványok A rostasejtek részben kitöltöttek. Kiterjedt csontdestructio, mely a csontos és porcos septumra és a sinus maxillaris medialis falára is ráterjed. Sinus maxillaris I.d.: keskeny körkörös nyálkahártya megvastagodás látszik, l.s. folyadékívó észlelhető. Sinus frontalis I.d.: szintén kis folyadékívó ill. enyhe körkörös nyh. megvastagodás van.

SLE, APS. Multiplex kisagyi infatktusok -
emellett agytörzsi, agyidegmag és hosszúpályatünetei
voltak

KONVENCIONÁLIS

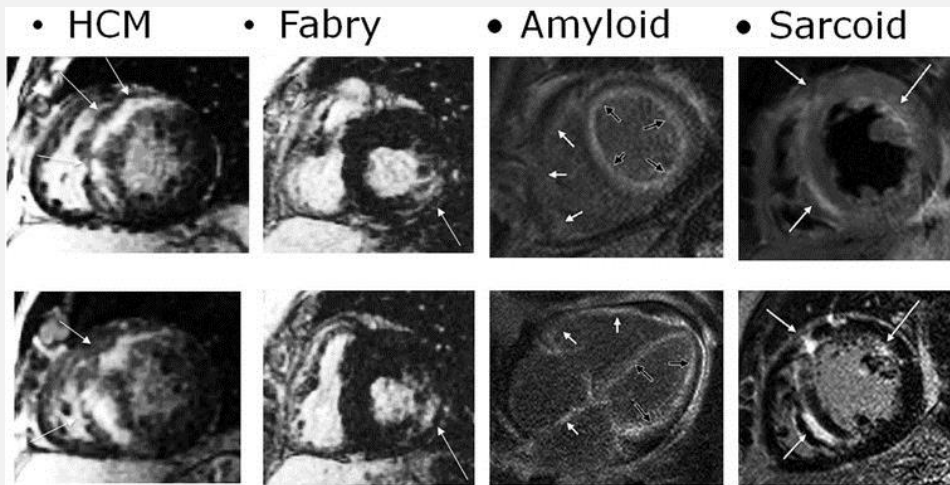
4. MR – szív MR

Indikáció: **tünet** orientált

tárolási betegség, amyloidosis susp.

Karakterisztikus eltérések:

ka. halmozás megváltozása (biztos dg. – biopsia)

Non-Ischaemic Acquired Heart Disease Luigi Natale, Agostino Meduri, 2016 radiologykey

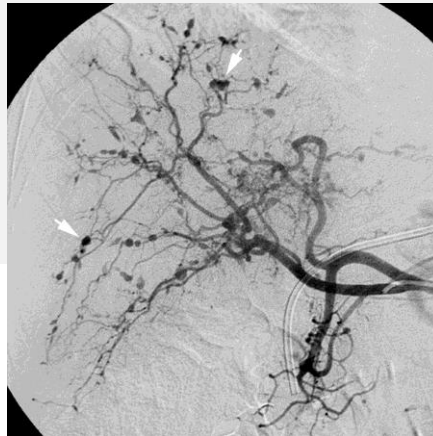
KONVENCIONÁLIS

5. DSA

Indikáció: **tünet** orientált –PAN susp.

Karakterisztikus eltérések:

aneuryszmak - „gyöngyfüzér”

KONVENCIONÁLIS

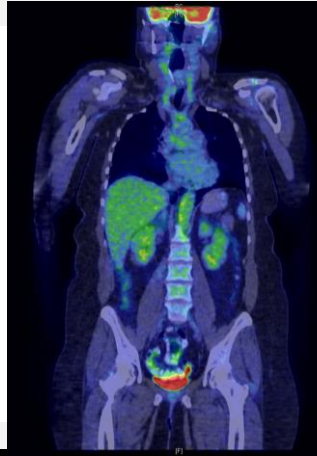
6. PET CT

Indikáció: tünet orientált –nagyér vasculitis susp.

Karakterisztikus eltérések: fokozott FDG halmozás

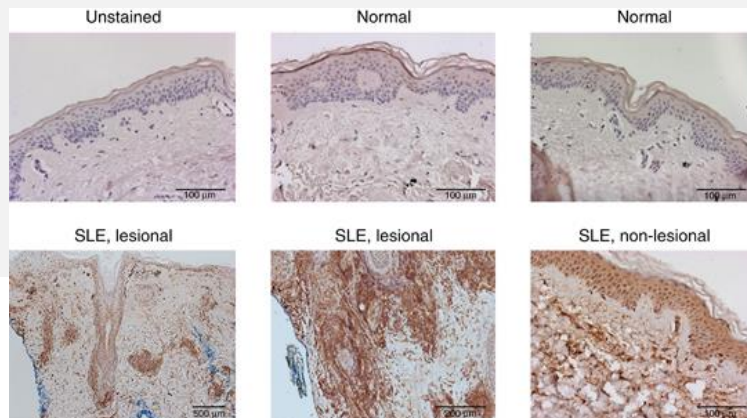
(limitációja: : myofibroblast , atheroma is glükóz felvevő)

aorta teljes hossza,
illetve az a. carotis
communisok érintettsége

BIOPSIA

1. Bőr

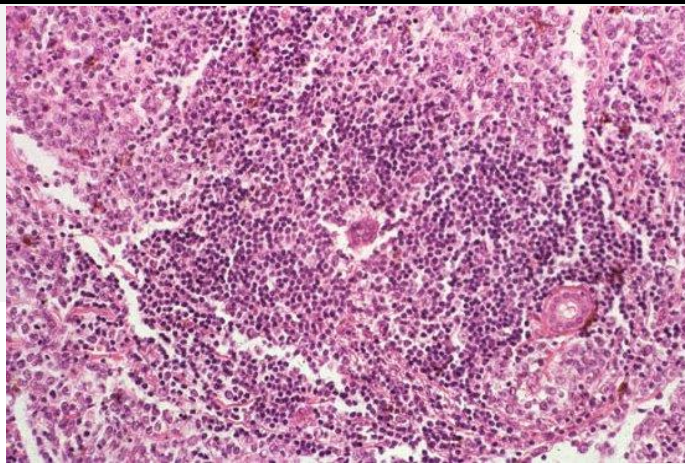
Indikáció:

differenciál diagnózis: SLE, dermatomyositis, PAN

TWEAK/Fn14 Signaling Involvement in the Pathogenesis of Cutaneous Disease in the MRL/lpr Model of Spontaneous Lupus Journal of Investigative Dermatology 135(8) 2015

BIOPSIA

2. Nyálmirigy

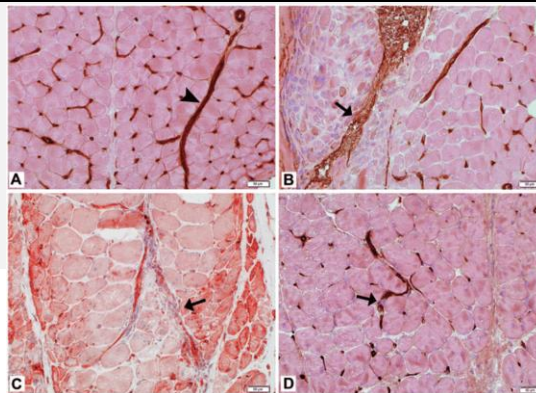
Indikáció:

Sjögern sy susp.

Karakterisztikus jelek: 50 vagy több ly cluster, lobulusonként legalább 4

BIOPSIA

3. Izom

Indikáció:

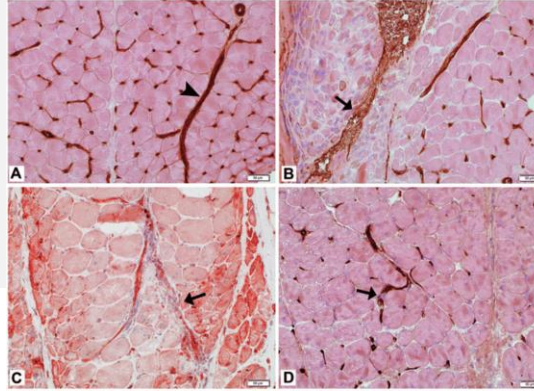
Myositisek – azok differenciál diagnózisa – inclusion body myositis.

Karakterisztikus jelek: dermato: perivascularis infiltratum
poly: endomysialis infiltratum
inclusion body – inkluzios testek

BIOPSIA

3. Izom

- A. Normál kép.
- B. Pathologias értágulat perifascicularis atrophias területen (nyíl) szövettermelék accumulatioval
- C. Segmentalis ér occlusio (nyíl).
- D. MAC depositio az érben (nyíl) és a kapillárisokban.
(MAC: membran attack complex)

Microvascular alterations and the role of complement in dermatomyositis Rajat Lahoria, Duygu Selcen and Andrew G. Engle – Mayo clinic, Brain – Jour. Of Neurology, 2016

BIOPSIA

4. Vese

Indikáció:

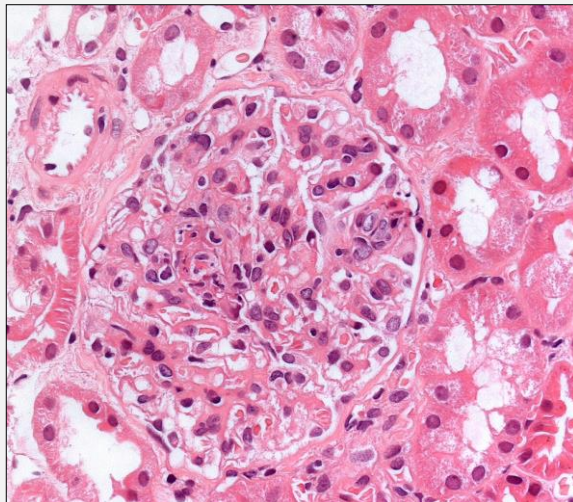
SLE: GN osztály megállapítás, th. refrakteritás esetén is

ANCA vasculitis
– ált. MPA, GPA diff. dg
– amennyiben szükséges

Class IV (A/G) lupus nephritis

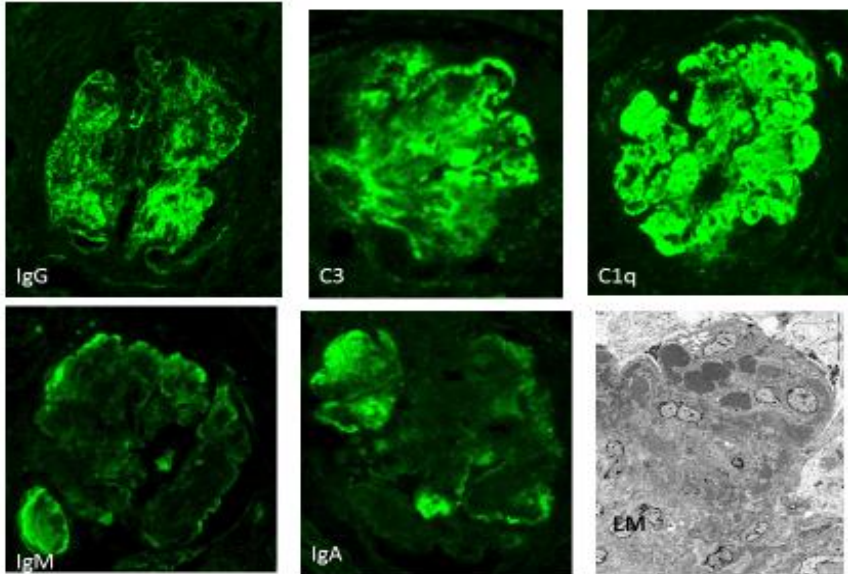
Endocapillaris és mesangialis sejtes proliferáció Sejtes félhold, kacsneclerosis, „wire loop” laesio

Prof. Dr. Iványi Béla (SZTE Pathológiai Intézet) anyagából

Diffúz proliferatív lupus GN.

„Full-house” immundepozitumok. Erős C1q pozitivitás

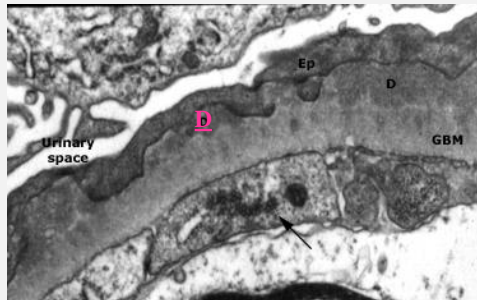

Prof Dr. Kemény Éva (SZTE Pathológiai Intézet) anyagából

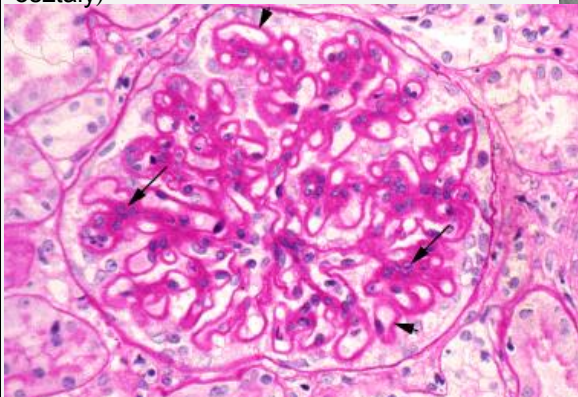
BIOPSIA

4. Vese

Membranosus lupus nephritis (ISN/RPN V. osztály)

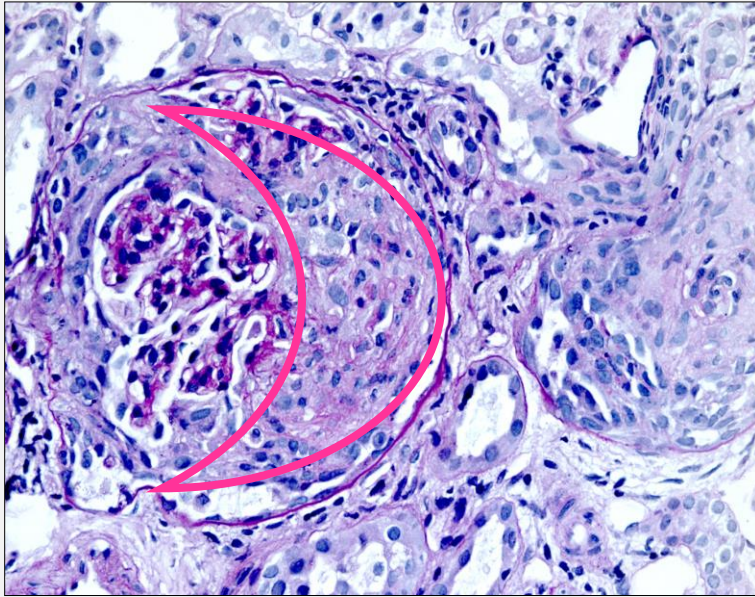
Subepithelialis depozitumok

Prof. Dr. Kemény Éva (SZTE ÁOK Pathológiai Intézet) anyagából

BIOPSIA

4. Vese

Félholdképződéssel járó GN

Prof. Dr. Kemény Éva (SZTE ÁOK Pathológiai Intézet) anyagából

ENDOSCOPIA

Indikáció: **tünet** orientált, betegségaktivitás felmérés, betegség követés

Karakterisztikus eltérések:

GERD - Scleroderma - kockázat: ulcus, perforatio, Barrett

GAVE – Scleroderma - kockázat: vérzés

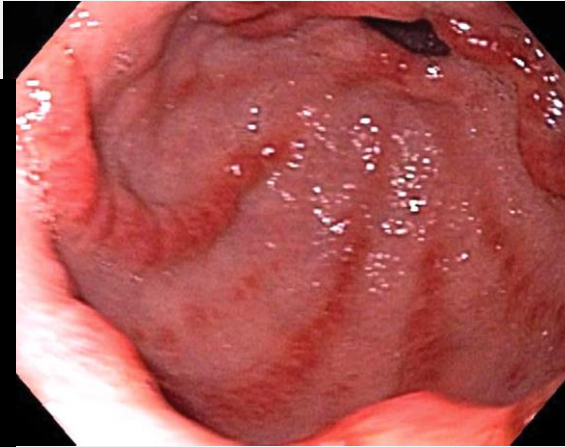
MALT – Sjögrenhez társulhat

Amyloidosis – rectum biopsia

ENDOSCOPIA

GAVE – Gastric Antral Vascular Ectasia – Görögdinnye gyomor

GERD - oesophagus

ÖSSZEFOGLALÁS

Repetitio est...

Specifikus módszerek

Non invazív – kapillármikroszkópia

Invazív – Ízületi punctio

Non- specifikus módszerek

Hagyományos képalkotók

Endoscopos vizsgálatok

Biopsiak

BORED

TAKE HOME MESSAGE*Unicorns are real***Képi diagnosztika megválasztása
betegségspecifikus**

Követés: Scleroderma – első 5 évben évente!

Diagnóziskor szervi egyéb, még tünetet nem okozó
szervi manifesztáció megítélésére

Pl: GPA amely felső légúti tünetekkel jár (pörk
űrülés, sinusitis) mellkas CT fontos – granulomaképződés

Tünet differentiál diagnózisa

bőr biopsa: pl: PAN

Raynaud: Scleroderma vs antiph sy, vs..

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET**